

9.94

• ” , (,), kii1969@mail.ru
« »:
1683
1683 .
« »,
: - , « », « », « »,
, « ».

Chukhlib T.V., Doctor of Historical Sciences, Senior Research Fellow, Institute of History of Ukraine (Ukraine, Kyiv), kii1969@mail.ru

«Sons of the russian province Rzecz Pospolita»: place and role of Ukraine- Motion fight back in Vienna 1683

Ukrainian gentry people is one of the founders of the Commonwealth and therefore acts as equal partner in the relationship with the Polish and Lithuanian «founding peoples». «The people of Rus» took an active part in the army of King Jan III Sobieski for liberation from the Turks who had besieged Vienna. From the middle of the sixteenth century in western Ukraine operated five regional dietines that sequence «deputies» of Rus, Belz, Pidlyassia and Podolsk provinces called «Rusyns». The basis of the troops were hussars, which recruited Poles, Lithuanians, and Ukrainian-Rusyns, who were to possess expensive and thoroughbred horses and expensive military equipment. Harquebusers were a detached unit; they were horsemen armed with harquebuses, guns with a press lock. The most numerous people from the Ukrainian lands were presented armoured cavalry divisions, which in case of need quickly turned into a hussar units. Many Ukrainian representatives were involved in the Wallachian cavalry which initially consisted mostly of mercenaries

vlachs and was a kind of light cavalry. This unit consisted of the representatives from different classes and ethnic groups, as well as Ukrainian Cossacks.

Keywords: Ukraine-Rus, the people of Rus, Rus, Ruthenians, Crown Hetman, hussars, «paholky».

• ” , (,), kii1969@mail.ru

« »:

- **1683**

1683 . -

« »,

: - , « », « », « », , « ».

XVII

— ()

- [1].

[34, .78].

1569

« » [36, .477].

«

»,
» [22, .158].

«
« »

«

»,

[38, .364].

XVI

,

« », « »

,

« » « »,

– « » [24, .57].

.

, /

, , ,

« - » [29, .484].

,

gente Ruthenus, natione Poloni [8]

. ,

XVI –

XVII .: « ,

, ,

, ,

(. – . .)» [39, .237].

, « » ,

1683 ., , « » (

), , , ,

[33, .737].

, ,

«

» [10, .431].

C

, , - ,

, . -

: , , ,

; ,

, - ; ,

.

/ - 8 :

- (), :

(), (),

(), () () [12];

- (,);

- (,);

- ();

- (' - ,);

- (,);

- ().

- ().

XVI .

5

, :

— , — , —

, — , —

. -» »

, , « »

« » [13].

XVII – XVIII .

« » [38, .362].

:

« ».

XVII . « ,

» [29, .53]. « »

[37, .254].

XVI . « »

(« »)

60 %, 40 %

[17, .167].

[4, .259].

XVII . «

» [18, .14].

etc.».

23 / / 1674 .

« » [31, .787].

.), . (1569 – 1575), . (1578 – 1580), .
(1581 – 1605), . (1618 – 1620), . (1632 – 1646),
. (1646 – 1651), . . (1654 – 1667), . (1668
– 1676), . (1676 – 1682) . (1683 – 1702).

, - ,
1683

1634 ., 21- , ,

. 1659 .

« » ,

- . 1660 .

1664 .

1667 . 1673 .

, , 1676 .,

1683 .

, , , « » [17].

« »

, 1645 . - .

18- . ,

1667 . . 1668 .

, 1674 .

- 1676 .

. 1679 . ,

1680 . –

(1673)

(1676),

1682 .

[24].

« »

« []

[] [] [] [] [] []

1683

» [18, .219].

, 1683 .

:

- ;

- ;

- ;

- « » ;

- « » ;

- « » ;

- .

, -

- ,

« » « », « »

« »

. . . (. «poczet»),

,

.

, 100 – 200

.

–

.

,

« ».

.

« » , « » XVII .
- « » ()
, (),
-» » , - -
« »
« » . 7 - 8 . , - 60 .
(, , , ,) ,
- « » .
[5].

- 1 020 ,
- 1 1683 . **939** :
- 200
- ;
- 200
- ;
- 150 (121 [27]) ;
- 120 (91) ;
- 100 (96) ;
- 100 ;

- 150 (131)

« »

(. *arquebusier*)

250 . [30, .157].

[1].

3,5

«

» 1

1683 .

297

- 100

- 100 (197)

XVII .

[19, .236].

. C

()

[2, .120].

[7].

1683 .

5

350

- ,

4

851

:

- 200 (190)

;

- 200 (192)

;

- 200

;

- 150 (145)

;

- 120 (92)

;

- 120 (90)

;

- 150

;

- 120 (95)

;

- 150 (136)

[23, .36];

- 120 (118)

;

- 120 (109)

;

- 150 (136)

;

- 120 (86)

;

- 150 (134)

;

- 120 (104)

;

- 150 (114)

;

- 150 (128) ;
 - 100 (81) ;
 - 120 (118) ;
 - 120 (91) ;
 - 120 (104) ;
 - 100 (84) ;
 - 120 (105) [15];
 - 120 (117) ;
 - 100 ;
 - 120 (111) ;
 - 100 ;
 - 100 ;
 - 100 ;
 - 100 (92) ;
 - 100 ;
 - 100 (87) ;
 - 100 (91) [3, .268];
 - 100 (88) ;
 - 100 (97) ;
 - 100 (98) ;
 - 100 (91) ;
 - 100 (74) ;
 - 120 (119) ;
 - 100 (92) ,
 ;
 - 100 (90) [13];
 - 100 (99) ;
 - 120 ;
 - 100 (83)
 [37].

« »

« ». , « »

- ()

. « » ,

. ,

, , , .

,

. « »

[6]. ,

« » «

» [18, .162].

« » 1 250

, ,

- 1 127 :

- 150 (147)

;

- 150 (140)

;

- 70 .

[35, .321];

- 100 (90)

;

- 100 (68)

;

- 80 (69)

;

- 80 (68)

;

- 80 (66)

;

- 100 (96)

;

- 100 (98)

;

- 70

;

- 70 (48) [41].

- 100 (97)

« »

XVI .

« »

« » - [20, .124].

500 2/3

1/3 -

« » 3 910 - ,

3 524 :

- 590 (580)

;

- 590 (493)

;

- 590

[11]

;

- 380 (308)

;

- 280 (254)

;

- 380 (267)

;

- 380

;

- 280 (237) () ,

;

- 180

;

- 180 (155)

;

- 80

« » .

,

—

.

,

—

.

,

,

. « »

.

320

:

- 200

;

- 120

.

—

—

,

,

,

.

1683 .

1

590

—

,

1

545

:

- 600 (568)

;

- 600 (595)

;

- 200

;

- 100 (92)

;

- 90

;

1

1683 .

600

« » ,

,

—

—

. « »

,

: 1

20

1

30

. 1673 .

« »

,

,

,

1

1683 .

150

-

«

»

«

»

.

,

,

1683 .

150

« -

:

,

,

,

» [32],

.

.

.

(83

),

«

»

.

(70

)

.

,

«

»

(70

).

,

.

,

.

,

.

.

.

,

,

(130)

,

.

[18, .329].

,

-

,

«

»

500 - 700

[27, . 3].

,

.

1670- – 1680- .

« »[28, .573].

28 , 170

14 437

1683 .

– 13 353 ,

« », .

22 , , , ,

(. .) 2/3

- [16].

« » « » (

), , .

« ». , ,

« » ' - 1689 . 18

30 « » [14, .588].

« » (« »

« ») 1683 .?

22 . , ,

13 353 -

14 « », , ,

28 - .

»,
,
, « »
« ».
[12],
() .

50 %
[16, .52].
16 28 , - 13 18
, - 5 14 , - 21 27 ,
- 20 56 , - 47 76 , - 9 14
- 24 14 -

[10, .431].
,
« » - .
, ,
XVII .
,
, « », - .
,
« », « ».

« », « » « ».

,
« »

[21, .41].

1 1683 – 1 1684 . 7 436
630 . : 1) “ ” – 4 059 845 .; 2)
“ ” – 1 093 060 ; 3) “ ” – 256
390 .; 4) “ ” – 277 402 ; 5) “ ” – 1
687 057 ; 6) “ ” – 26 900
.; 7) “ ” – 35 975 [9, .32].

1683 – 1699 .

124 .

1683 .

, , 228 782 ,

– 206 455 , ’ – 117 245 ,

– 120 , – 71 752 ,

– 150 , – 20 160 ,

– 12 .

« » .

1683

, - : «

[]

- ...» [26, .138].
- 14 (« » - 28)
- 1683 .
1. Baranowski B., Bortnowski W., Lewandowski W. Dzieje wojskowosci polskiej do 1831 roku. - Warszawa, 1949.
 2. Baranowski B. Organizacja i skład społeczny wojska polskiego w połowie XVII wieku. - Warszawa, 1957.
 3. Bratkowski Daniel. Swiat po czesci przeyrzany. – Krakow,1697.
 4. Chynczewska-Hennel T. Swiadomosc narodowa szlachty ukraińskiej kozaczyzny od schylku XVI do polowy XVII w. – Warszawa,1985.
 5. Gembarzewski B. Husarze — ubiór, oporz dzienie i uzbrojenie 1500 - 1775. - Warszawa, 1939; Cichowsky J., Szulczy ski A. Husaria. - Warszawa, 1977.
 6. Górsky . Historia jazdy polskiej. Kraków, 1894; Wimmer J. Wojsko polskie w drugiej polowie XVII wieku. - Warszawa, 1965.
 7. Kosowski M. Choragwi woloskie w wojsku koronnym w II pol. XVII wieku. – Warszawa, 2009.
 8. Kromer M. Polska czyli o polozeniu, ludnosci, obyczajach, urzedach i sprawach publicznych Krolestwa Polskiego ksiegi dwie / Przekl. S. Kazikowskiego. – Olsztyn,1 984. – S.113.
 9. Kukiel M. Polski wysilek zbrojny roku 1683 // Kwartalnik historyczny. – Rosz.XLVII. – Warszawa, 1933. – S.169.
 10. Kukiel M. Skład narodowy i społeczny wojsk koronnych za Sobieskiego // Studia historyczne ku czci St. Kutrzeby. – T.II. – Krakow, 1938.

11. Marcin Kłtowski. Diariusz wyprawy wiedeńskiej króla Jana III w roku 1683. – Warszawa, 2003.
12. Droważycki J. Rycerstwo polskie w wyprawie wiedeńskiej pod wodzą króla Jana Sobieskiego w roku 1683. - Warszawa, 1933.
13. Prokop R. Sylwetki biskupów łuckich. - Biały Dunajec, Ostróg, 2001.
14. Relacje nuncjuszy apostolskich w Polsce od roku 1548 do 1690. - T. 1. – Berlin-Poznań, 1864.- T.2. – S.588.
15. Stanisław Zygmunt Druszkiewicz. Pamiętniki 1648-1697 / oprac. Marek Wagner. - Siedlce, 2004.
16. Wagner M. Kadra oficerska armii konnej w drugiej połowie XVII wieku. – Toruń, 1992.
17. Wagner M. Stanisław Jabłonowski (1634 – 1702). Polityk i dowódca. – Siedlce, 1997
Wisner H. Rzeczpospolita w latach dzieciństwa i młodości Jana Sobieskiego // Studia i materiały z czasów Jana III Sobieskiego. – Wrocław, 1992. – S.14.
18. Wimmer J. Wiedeń 1683. – Warszawa, 1983.
19. Wimmer J. Wojsko polskie w drugiej połowie XVII wieku. - Warszawa, 1965.
20. Wimmer J. Historia piechoty polskiej do roku 1864. - Warszawa 1978.
21. Zgorniak M. Wojskowość Polska w dobie wojen tureckich dr. pol. XVII w. – Wrocław, 1985.
22. Akty, odnoszące się do historii południowej i zachodniej Rosji, zebrane i wydane przez Archeograficzną komisję. T. 1. Sankt-Peterburg, 1865. – S.158.
23. Antonovich V. Zawartość aktów o kozakach na prawej stronie Dniepru (1679 - 1716) // Arhiv JuZR. Ch. 3. T. 1. K., 1868.
24. Arhiv Jugo-Zachodniej Rosji, wydawany przez czasową komisję dla rozstrzygnięcia dawnych aktów. – Ch.3. – T.1. – K., 1863.
25. Kennedy Grimsted P. Rosyjska metryka: księgi polskiej koronnej kancelarii dla ukraińskich ziem (1569 – 1673) // Ukraiński historyczny czasopismo. 5. – 1989.
26. Litopys Samovydcja / Wydawnictwo przygotowane przez J. Dziurę. – K., 1991.

27. Lypynskij V. Tvory. Arhiv. Studii. – T.2.
28. Mycyk J. Z dzherel do sekretnoi misii V. Iskryckogo 1682 roku // Ukraina v Centralno-Shidnij Jevropi. – Vyp.5. – K.,2005.
29. Sas P. Politychna kultura ukrainskogo suspilstva K.,1998.
30. Sas P. Zaporozhci u polsko-moskovskij vijni naprykinci Smuty (1617 – 1618 rr.). – Bila Cerkva, 2010.
31. Chuhlib T. Lvivskij jepyskop Josyf Shumljanskij – vijskovyj dijach ta dyplomata Korony Polskoi' (60-ti roky HVII – pochatok HVIII st.) // Ukraina: kulturna spadshhyna, nacionalna svidomist, derzhavnist / Skripta Manent. Juvilejnyj zbirnyk na poshanu Bogdana Jakymovycha. – Vyp.21. – Lviv, 2012.
32. Chuhlib T. Viden 1683: Ukraina-Rus u bytvi za «zolote jabluko» Jevropy. – K.,2013.
33. Chuhlib T. Kozactvo ta shlahta z Ukrainy-Rusi u Videnskiy bytvi 1683 roku // Actes Testantibus. Juvilejnyj zbirnyk na poshanu Leontija Vojtovycha. – Lviv, 2011.
34. Chuhlib T. Chy vyrishena problema uchasti ukrainskyh kozakiv u bytvi pid Vidnem 1683 roku? // Ukrainska kozacka derzhava: vytoky ta shljahy istorychnogo rozvytku. Cherkasy, 1997. Vyp.6.
35. Centralnyj derzhavnyj istorychnyj arhiv Ukrainy u Lvovi. – F.9, Lvivskij grodskij sud, op.1, spr.65, ark.397. – T.III. – S.789 – 790.
36. Jakovenko N. Zhyttjeprostir versus: identychnist ruskogo shlahtycha VII st. / Ukraina XVII stolittja: suspilstvo, filosofija, kultura. Zb. nauk. prac na poshanu profesora V. Nichyk. – K.,2005.
37. Jakovenko N. Paralelnyj svit. K.,2002. - S.254 – 256.
38. Jakovenko N. Politychna kultura elit. Formuvannja shljahty ta ii status // Istorija ukrainskoi kultury. – T.2: Ukrainska kultura III – pershoi polovyny XVII st. – K.,2001.
39. Jakovenko N. Ukrainska shljahta z kincja IV do seredyny VII st. (Volyn i Centralna Ukraina). – K.,1993.

